

NƏRİMAN MAHMUD

KƏRƏMƏLİNİN PAXILLIĞI

Hekayə

Bahadır kişi bir az kasıbyana yaşasa da, kəndin sayılıb seçilən adamlarından idi. Heç kəslə işi olmaz, kimsənin paxıllığını çəkməzdi. Ağsaqqallığı, ağıllı məsləhətləri də vardı. Dilindən acı söz çıxmaz, əlindən bəd işlər gəlməzdi Bahadırın. İmkan tapanda özündən kasıblara yardım əlini də uzadardı. Belə xasiyyətinə görə üç-dörd nəfər hal-qılıqsız adamdan savayı, kənd camaatının hamısı onun hörmətini saxlayar, məsləhətlərinə qulaq asar, bir sözünü iki eləməzdi. Bu da həmin o üç-dörd nəfərin xoşuna gəlməzdi.

Amma bu azlığın içərisində Kərəməli adında birisi vardı ki, zalımlığı, eqoistliyi, paxıllığı və necə deyərlər, həlləm-qəlləmliyi ilə kənddə ad çıxarmışdı. Yetdiyinə yetər, yetmədiyinə daş atardı. Ancaq Kərəməlinin daldan atdığı daş da çox vaxt topuğa yox, xoşlamadığı adamların birbaşa ürəyinə dəyər, qəlbini qırır və sanki o da bundan ləzzət alardı. Bir sözlə, Kərəməlidə zərrə qədər də insaf və mürvət, mərifət və qanacaq yox idi. Dədə-babasından qalma var-dövlət, pula çevirdiyi qır-qızıl onu quduz it kimi qudurmuş, cızığından çıxartmışdı. Özündən başqa heç kəsin irəli getməsinə, var-dövlət sahibi olmasına istəmirdi. Kərəməli həm də həddən artıq xəsis idi. Yığıdığı pulları xərcləməyə, övlad-

uşağına sərf etməyə əli gəlməzdi.

Kərəməli evdə saxladığı pulunun say-hesabını da itirmişdi. Və qəribə idi ki, belə bəd xasiyyəti ilə gündən-günə varlanır, bu da kənd camaatını təəccübləndirirdi. Daha "paxıl artmaz" kimi atalar sözünə, el məsəllərinə inanmırdılar. Bahadır kişi isə adamları səbirli olmağa çağırır, "bunu bilin ki, yerin-göyün sahibi var, belə getməz", - deyər camaatı inandırmağa çalışırdı. Onun axır vaxtlar tez-tez işlətdiyi bu kəlmələr Kərəməlinin də qulağına çatmış və Bahadıra əməlli-başlı ziyan vuracağına söz vermişdi. Amma hardan başlamalı? Sanki savab iş görəcəkmis kimi buna görə elə hey fikirləşir, yuxu da yatmırdı.

Pul saymağı yaxşı bacarsa da, Kərəməli savadsızın biri idi. Məktəbin canı ondan qurtarsın deyər, "tramvay altında qalmış" "3" yazıb attestat versələr də, dördüncü sınıfdən bu yana kitab üzü açmamışdı. Kitab-dəftər görəndə elə bil qutuda ilan görərdi. İllah da ki, dəqiq elmlərdən, xüsusilə fizikadan lap zəhləsi gedərdi. Dərsdə uc-qulağından eşitdiyi Nyutonun adı çəkiləndə sanki var-dövlətinə, qır-qızılına, bir sözlə, mirasına sahibləndiyi dədə-babasının goruna söyərdilər. Arximedın adı gələndə elə bil başına bir vanna qaynar su tökərdilər. Bu adamla bağlı yaddaşında ilişib

qalan isə təkcə "evrika" sözü idi. İnsafən bunun Azərbaycan dilində "tapdım" anlamına gəldiyini də unutmamışdı. Amma indi Arximed də, onun vannadakı kəşfi də karına gəlmişdi. Gecənin bir aləmində "evrika, evrika", - deyib ucadan qışqırdı. Cəld ayağa qalxıb pal-paltarını geyinərək evdən çıxdı...

Səhərin alaqlarlığında Bahadır kişinin həyətinə çoxlu adam toplaşmışdı. Yaxın qonşusu Kərəməli də həmin adamların içində idi. Yayın cırhacırında Bahadırın min bir əziyyətlə biçib tökdüyü, yığıb-yığmaladığı, toplayıb düzəltdiyi böyük ot tayasına od düşmüşdü. Səhərin açılmasına təxminən iki saat qalmış baş verən yanğından xəbər tutan qonşular, özlərini yetirib əllərindən gələni etsələr də gec idi. Taya tamamilə yanıb külə dönmüşdü.

Hər kəsin xeyir-şərinə yarayan Bahadır kişiye kimsənin ziyan vurması heç kimin ağına gəlmirdi. Kənd camaatının, elə Bahadırın da şübhələndiyi bir adam varsa, o da adamlara qarışib təəssüflənən, zahirən kədərli görünsə də, iç dünyasında toy-bayram havası çalınan Kərəməli idi. Amma kimsənin sübutu yoxuy-

du deyə, üstünə getmək istəmirdi. Kərəməli də ki, işini ehtiyatlı görmüş, hadisə yerində heç bir iz qoymamış, dəlil-sübut üçün ipucu verməmişdi. Yanğınla bağlı tək verdiyi bir şey varsa, o da ağızucu təsəlli idi.

Kərəməli Bahadıra boğazdan yuxarı dil-ağız eləyib evinə qayıtdı. Adəti üzrə illərdən bəri yığıdığı pullara baxmaq istədi. İçərisindəki pulla birlikdə iri sellafon torba yoxa çıxmışdı. Özü kimi əlləm-qəlləm olan 13 yaşlı oğlu Nəsibdən şübhələnen Kərəməli onu yanına çağırtdı. Uşağı dilə tutub şirnikləndirdi, bahalı velosiped vəd verdi. Bu qədər var-dövlətin içərisində atasının xəsisliyinin əzabını yaşayan Nəsib də velosipedə susayıb gizlətdiyi pulun yerini nişan verdi.

-Pulları srağagün gecə qonşumuz Bahadır əminin ot tayasının altında gizlətmışəm. - dedi.

Oğlundan bu sözü eşidən Kərəməli tappılı ilə yerə sərilib canını tapşırtdı. Onun dəfn mərasimində on beş-iyirmi nəfər yaxın-uzaq qohumdan, bir də özü kimi üç-dörd əlləm-qəlləm kənd adamından başqa kimsə yox idi.

